

VILNIAUS LOPŠELIO DARŽELIO „GANDRIUKAS“ SOCIALINIO – EMOCINIO UGDYMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Socialinio - emocinio ugdymo organizavimo ir įgyvendinimo Vilniaus lopšelyje darželyje „Gandriukas“ tvarkos aprašas (toliau – Aprašas), parengtas vadovaujantis Smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Švietimo ir Mokslo Ministerijos ministro 2017 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. V-190, Jungtinių tautų vaiko teisių konvencija, Lietuvos Respublikos Švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos 2017 m. birželio 30 d. plinkraščiu Nr. SR-3010 „Dėl prevencinių programų įgyvendinimo mokyklose“, kitais teisės aktais. Socialinio – emocinio ugdymo programa buvo rengiama atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Geros mokyklos koncepcijoje reglamentuojamą socialinio emocinio ugdymo kompetencijų svarbą ugdyme. Socialinio – emocinio ugdymo reikšmė tarptautiniu mastu apibrėžiama Europos Sąjungos dokumentuose. Nacionalinėje švietimo strategijoje 2013-2022 m. numatomi individualių socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymo stiprinimo ir socialinių problemų sprendimo pasitelkiant švietimą veiksmai. Trečiuoju strategijos tikslu reiškiamas poreikis turtinti mokymosi įstaigų aplinką, stiprinti žalingo elgesio prevenciją, užtikrinti mokymo įstaigų bendruomenių psichologinį saugumą, rūpintis socialiniu emociniu ugdymu.

2. Aprašas nustato socialinio ir emocinio ugdymo vykdymo tvarką Vilniaus lopšelyje-darželyje „Gandriukas“ (toliau – darželis).

3. Tvarkos apraše naudojamos sąvokos:

3.1. **Socialinis - emocinis ugdymas** apraše suprantamas kaip procesas, per kurį vaikai ir suaugusieji įgyja žinių ir susiformuoja vertybines nuostatas, gebėjimus ir įgūdžius, padedančius pažinti ir valdyti savo emocijas, jausti ir parodyti rūpestį kitais (empatiją), kurti ir palaikyti pozityvius tarpusavio santykius, išsikelti teigiamus tikslus ir jų siekti, priimti atsakingus sprendimus.

3.2. **Socialiniai ir emociniai įgūdžiai** apraše suprantami kaip patvarūs minčių, jausmų ir elgesio modeliai, kurie atpindi reakcijos tam tikru būdu ir tam tikromis sąlygomis tendenciją.

3.3. **Socialinio ir emocinio ugdymo įgyvendinimas darželyje** – procesas, kuris apima nuosekliai socialinio ir emocinio ugdymo veiklas darželio vaikams, tėvų švietimą, bendruomenės įtraukimą, geros darželio aplinkos kūrimą, pagalbos bendruomenei veiklą, profesinį tobulinimą.

II. SOCIALINIS - EMOCINIS UGDYMAS DARŽELYJE

4. Socialinio – emocinio ugdymo tikslas – padėti vaikams įgyti ir sėkmingai naudoti socialinius ir emocinius gebėjimus, siekiant užtikrinti sėkmę mokykloje ir gyvenime, puoselėti darnius tarpusavio santykius bendruomenėse ir stiprinti atsakingą elgesį visuomenėje.

Pastaruoju metu vis dažniau kalbama apie socialinį emocinį ugdymą ir teigiamą jo įtaką vaikų psichikos sveikatai. Socialiniai emociniai gebėjimai (vadinamasis „emocinis intelektas“, „socialinis intelektas“) – tai gebėjimai dirbti kartu su kitais, produktyviai mokytis, atlikti svarbiausius vaidmenis šeimoje, bendruomenėje, darbo vietoje. Yra nustatyta, kad mokymuisi daro įtaką daugybė socialinių ir emocinių veiksnių. Į lopšelių-darželių ateinantis neramus, baimingas ar besijaučiantis svetimas vaikas – tai vaikas, kurio gebėjimas ugdytis yra sumažėjęs. Todėl socialinis emocinis ugdymas organizuojamas taip, kad vaikai ir suaugusieji įgytų žinių, nuostatų, įgūdžių ir kompetencijų, būtinų psichikos sveikatai stiprinti ir išsaugoti.

5. Socialinio – emocinio ugdymo uždaviniai:

5.1. Plėtoti mokinių savimonės ir savitvardos įgūdžius: mokyti suvokti ir valdyti savo emocijas ir elgesį, skatinti pažinti save ir kitus, tobulinti gebėjimus, susijusius su mokymosi tikslų siekimu.

5.2. Mokyti kurti ir palaikyti santykius remiantis socialiniu sąmoningumu ir tarpasmeninio bendravimo gebėjimais: atpažinti kitų jausmus ir ketinimus, atpažinti individualius ir grupinius panašumus ir skirtumus, panaudoti socialinius gebėjimus bei įgūdžius veiksmingam bendravimui, parodyti sugebėjimą konstruktyviai valdyti ir spręsti tarpasmeninius konfliktus.

5.3. Ugdyti sprendimų priėmimo gebėjimus ir atsakingą elgesį asmeninėse, mokyklos bendruomenės situacijose.

6. Socialinio – emocinio ugdymo metodai. Ugdomajame procese kiekvienas pedagogas siekia, kad jo tinkamai parinkti ugdymo metodai padėtų ugdytiniams veiksmingiau dalyvauti veikloje, keltų ugdymosi motyvaciją, neleistų nuobodžiauti. Lopšelio-darželio pedagogų, spec. pedagogų,

kitų ugdymo specialistų kūrybiškai taikomi ir tarpusavyje derinami metodai: muzikos terapija, imitaciniai žaidimai, vaidyba, interaktyvūs stalo žaidimai, netradiciniai ugdymo metodai netradicinėse aplinkose, inovatyvūs metodai, vaikas – veiklos iniciatorius, pokalbis - diskusija, praktinis metodas.

7. Socialinio – emocinio ugdymo principai:

7.1. Socialinio – emocinio ugdymo įtraukiamas į kiekvieną darželio gyvenimo etapą.

7.2. Pripažįstami kiekvieno vaiko unikalūs sugebėjimai ir talentai.

7.3. Tikima, kad vaikai, tėvai, pedagogai, personalas yra partneriai ugdymo (si) procese.

8. Socialinio – emocinio ugdymo metu įgyjamų žinių, formuojamų nuostatų, įgūdžių sritys: savo emocijų suvokimas ir valdymas, pozityvių tikslų išsikėlimas ir siekimas, kitų globa ir rūpinimasis kitais, pozityvių santykių su kitais kūrimas ir palaikymas, tinkamas tarpasmeninių santykių situacijų valdymas, atsakingas sprendimų priėmimas.

Tyrimai rodo, kad saugi, grįsta rūpinimusi, gerai valdoma, skatinanti dalyvauti grupės ir ugdymo įstaigos aplinka stiprina teigiamas vaikų nuostatas. Teigiama nuostata lopšelio-darželio atžvilgiu mažina rizikingo elgesio tikimybę. Rūpinimusi grįsta ir psichologiškai saugi aplinka palanki socialiniams emociniams įgūdžiams ugdyti. Palaikančioje aplinkoje vaikai jaučiasi saugesni bendraudami su pedagogais ir bendraamžiais, tad bendravimo gebėjimai ugdomi lengviau.

9. Socialinio – emocinio ugdymo metu įgyjamų tarpusavyje susijusių kompetencijų sritys: savimonės, savitvarkos, socialinio sąmoningumo, bendravimo, atsakingo sprendimų priėmimo.

10. Veiksmingo socialinio – emocinio ugdymo įgyvendinimo sąlygos: aktyvumas, kryptingumas, nuoseklumas, įsigilinimas, darželio personalo įsitraukimas, emocinio – socialinio ugdymo trukmė ir tęstinumas.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

11. Visi Lopšelio-darželio darbuotojai pasirašytinai supažindinami su šia tvarka.

12. Tėvai (globėjai, rūpintojai) su šios tvarkos aprašu supažindinami žinute el. paštu. Tvarkos aprašas aptariamas grupės susirinkimo metu.

13. Visi dokumentai, esantys ugdytinio asmens byloje ir duomenys, susiję su ugdytiniu ir jo asmeniniu gyvenimu, yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti vaiko teises ir teisėtus interesus.